

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/128/2017
Identifikačné číslo spisu: 8111234326
Dátum vydania rozhodnutia: 30.05.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Ján Šikuta
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:8111234326.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ U., bývajúcej v F., 2/ L. bývajúcej v F., 3/ F. bývajúcej v K., 4/ H. bývajúcej v F. 5/ G., bývajúceho v F., všetci právne zastúpení JUDr. Renátou Bačárovou, PhD., LL.M., advokátkou, so sídlom v Košiciach, Rázusova 28, proti žalovanému A. bývajúcemu v L., o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy 43.000,- Eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 12 C 276/2011, o dovolaní spoločnosti Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., so sídlom v Bratislave, Dostojevského rad 4, proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 13. januára 2015 sp. zn. 19 Co 94/2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Prešove z 13. januára 2015 sp. zn. 19 Co 94/2014 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Prešove (ďalej iba „odvolací súd“) uznesením z 13. januára 2015, sp. zn. 19 Co 94/2014 potvrdil uznesenie Okresného súdu Prešov (ďalej aj „súd prvej inštancie“) zo dňa 22. januára 2014, č. k. 12 C 276/2011-137, ktorým súd prvej inštancie pripustil do konania spoločnosť Allianz - Slovenskú poisťovňu, a.s. so sídlom v Bratislave, Dostojevského rad 4, IČO: 00 151 700 (ďalej len „Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s.“) ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaného. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uviedol, že žalovaný v predmetnom konaní preukázal naliehavý právny záujem na výsledku konania spoločnosti Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s. ako vedľajšieho účastníka tým, že má s ním uzavretú zmluvu o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

2. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala dňa 18. marca 2015 spoločnosť Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s. dovolanie, v ktorom uviedla, že uplatňuje dovolacie dôvody podľa § 241 ods. 2 písm. a/ (§ 237 písm. f/ O.s.p.) a písm. c/ O.s.p., a navrhovala, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. V súvislosti s ustanovením § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. (§ 237 písm. f/ O.s.p.) namietala nedostatočné odôvodnenie a nepreskúmateľnosť súdneho rozhodnutia ako aj to, že odvolací súd sa riadne nevysporiadal s namietanými argumentmi dovolateľky. Túto vadu označila za vadu konania spočívajúcu v odňatí možnosti konať pred súdom, a to konkrétne podľa ustanovenia §

237 písm. f/ O.s.p. Namietala i ustanovenie § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., pri ktorom uviedla, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Ďalej uviedla, že pokiaľ ide o právne posúdenie veci odvolacím súdom, Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s. poukázala na nesprávne právne posúdenie existencie jej právneho záujmu na výsledku konania ako aj na nemožnosť vnútenia postavenia vedľajšieho účastníka subjektu občianskoprávných vzťahov.

3. Žalobcovia vo svojom vyjadrení uviedli, že majú za to, že dovolanie zo strany dovolateľky nie je prípustné a že je podané neoprávnenou osobou. Navrhli teda, aby dovolací súd dovolanie odmietol ako podané neoprávnenou osobou prípadne, aby ho ako nedôvodné zamietol.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) ako súd dovolací [(§ 35 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)], po zistení, že dovolanie podal včas oprávnený subjekt, zastúpený v súlade s § 429 ods. 2 CSP, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že (dovoláním) napadnuté uznesenie odvolacieho súdu je potrebné zrušiť.

5. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016, t. j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, dovolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 CSP (na základe ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované), a procesnú prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle ustanovení § 236, § 237 ods. 1 a § 239 O.s.p.

6. Dovolanie spoločnosti Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s. smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktoré nemá znaky uznesení, proti ktorým bolo dovolanie v zmysle § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné.

7. Predmetné dovolanie by bolo prípustné len vtedy, ak by v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 O.s.p. Spoločnosť Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s. procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a ich existenciu nezistil ani dovolací súd. Osobitne sa preto v ďalšom dovolací súd zaoberal vadou konania namietanou dovolateľkou (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

8. Spoločnosť Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s. namietala, že postupom odvolacieho súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) z dôvodu, že napadnuté rozhodnutie je podľa jej názoru nedostatočne odôvodnené, čo spôsobuje jeho nepreskúmateľnosť. Taktiež vytýkala odvolaciemu súdu aj to, že sa riadne nevysporiadal s namietanými argumentmi dovolateľky.

9. Nakoľko dovolateľka podala svoje dovolanie ešte za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, no v súčasnej dobe je platný Civilný sporový poriadok, je žiaduce porovnať stav a tiež dopad vyššie uvedených poriadkov (platných, v tom ktorom čase) na predmetné konanie.

10. Občiansky súdny poriadok upravoval vedľajšie účastníctvo v ustanovení § 93 O.s.p. Tento inštitút patrilo výlučne do sporového konania, v ktorom účastníci vystupujú v postavení navrhovateľa/žalobcu (podľa CSP už len žalobcu) a odporcu (podľa CSP už len žalovaného). Zákonodarcia výslovne zdôrazňoval nemožnosť vedľajšieho účastníctva, pokiaľ išlo o konanie o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je (§ 93 ods. 1 O.s.p.). V nesporovom, resp. mimosporovom konaní, kde sú účastníkmi aj tí, o právach alebo povinnostiach ktorých sa má konať, možnosť vedľajšieho účastníctva nejestvuje (porovnaj napr. R 56/2014).

11. Ďalej Občiansky súdny poriadok upravoval, že ten, kto má právny záujem na výsledku konania (§ 93 ods. 1 O.s.p.), resp. právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu (§ 93 ods. 2 O.s.p.), môže sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ako vedľajší účastník; do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu; o prípustnosti vedľajšieho účastníctva súd rozhodne len na návrh (§ 93 ods. 3 O.s.p.).

12. Určitý subjekt sa stáva vedľajším účastníkom od chvíle, ako súdu dôjde jeho procesný úkon obsahujúci prejav vôle vstúpiť do sporového konania v procesnom postavení vedľajšieho účastníka. Nikto sa totiž nemôže stať vedľajším účastníkom proti svojej vôli. Táto osobitná forma spoločenstva účastníkov - vedľajšieho účastníka a účastníka, na strane ktorého vedľajší účastník do konania vstúpil, nie je nútené spoločenstvo (porovnaj uznesenie NS SR z 15.5.2013 sp. zn. 1 Cdo 82/2013).

13. Z vyššie uvedeného je teda zrejmé, že za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku sa vedľajšie účastníctvo (dnes intervencia) zakladalo vlastným vstupom vedľajšieho účastníka (dnes intervenienta) do konania - podaním, ktorým tretia osoba (či už z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu) oznámila súdu svoj vstup do sporového konania na strane niektorého z účastníkov ako vedľajší účastník; v žiadnom prípade tento vstup nezakladalo rozhodnutie súdu.

14. Tu je však dôležité zdôrazniť, že dňa 1. júla 2016 vstúpil do účinnosti Civilný sporový poriadok, ktorého účinnosťou ex lege zanikol inštitút vedľajšieho účastníctva a vznikol inštitút intervencie (princíp okamžitej aplikability).

15. Podľa § 81 CSP intervenient je ten, kto sa zúčastňuje na konaní popri žalobcovi alebo žalovanom a má právny záujem na výsledku konania. Podľa ustanovenia § 82 ods. 1 CSP intervenient vstupuje do konania z vlastného podnetu alebo na základe oznámenia o spore podľa § 86 písomným podaním. Podľa ustanovenia § 83 CSP súd na návrh rozhodne, či je vstup intervenienta prípustný.

16. Dovolací súd v čase rozhodovania musí ale aplikovať platný procesnoprávny predpis, no Civilný sporový poriadok už pojem vedľajšie účastníctvo nepozná. To znamená, že dovolateľ - subjekt Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., s ktorým súdy do 30. júna 2016 konali ako s vedľajším účastníkom konania, po 1. júli 2016 viac v konaní ako vedľajší účastník konania vystupovať nemôže, nakoľko toto jeho postavenie zaniklo zo zákona k 30. júnu 2016. Napriek tomu však účinky podania dovolania zo strany Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s. v zmysle § 470 ods. 2 CSP ostávajú zachované (oprávnenosť subjektu na podanie dovolania).

17. Pokiaľ by mal však v predmetnom konaní vedľajší účastník vystupovať ako intervenient, musel by súd prvej inštancie postupovať v zmysle § 81 až 88 CSP a o prípadnej ne/prípustnosti intervencie rozhodnúť.

18. Najvyšší súd Slovenskej republiky o vyššie uvedenom upovedomil súd prvej inštancie (č. l. 229 spisu), na základe čoho súd prvej inštancie vyzval strany, ako aj spoločnosť Allianz - Slovenskú poisťovňa, a.s., aby sa vyjadrili k ďalšiemu postaveniu spoločnosti Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s. v konaní. Na základe § 86 CSP prišlo k oznámeniu sporu zo strany žalobcov. Z vyjadrenia spoločnosti Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s. (č. l. 238 spisu) je zrejmé, že trvá i naďalej na svojom stanovisku, že nesúhlasí so svojim vstupom do daného konania ako intervenient. Súd prvej inštancie však následne o ne/prípustnosti intervencie v zmysle novej právnej úpravy nerozhodol.

19. Najvyšší súd so zreteľom na uvedené konštatuje, že pokiaľ sa súdy nižších inštancií po upovedomení dovolacím súdom správne procesne nevysporiadali v zmysle § 81 a nasl. CSP so súčasťou novou právnou úpravou podľa Civilného sporového poriadku a zákonným zánikom právneho postavenia vedľajšieho účastníctva dovolateľa, došlo týmto nesprávnym procesným postupom k vade zmätočnosti v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., čím spoločnosť Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s. opodstatnene uplatnila dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. V prípade, že v konaní dôjde k vade takejto povahy, je potrebné napadnuté rozhodnutie bez ďalšieho zrušiť.

20. Dovolací súd preto uznesenie odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

21. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej

inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

22. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.